

СИЛАБУС КУРСУ
«Кластерна модель
розвитку індустрії
гостинності регіону»

2020/2021н.р.

Ступінь вищої освіти - бакалавр
 Освітньо-професійна програма «Готельно-ресторанна справа»
 Галузь знань: 24 Сфера обслуговування
 Спеціальність: 241 Готельно-ресторанна справа
 Компонент освітньої програми – вибіркова дисципліна

Рік підготовки – 4 рік, семестр – 8
 Кількість кредитів: 4 Мова викладання: українська

Керівник курсу – викладач кафедри готельно-ресторанної справи Паршин Любомира Анатоліївна
Контактна інформація – parsinlubomira@gmail.com

АНОТАЦІЯ ДИСЦИПЛІНИ

Дисципліна **«Кластерна модель розвитку індустрії гостинності регіону»** розглядає концептуальні засади формування та наукового аналізу кластерів індустрії гостинності, підходи до розроблення кластерної моделі на регіональному рівні; етапи створення та функціонування рекреаційного кластеру; стадії розвитку туристичного кластера; напрями дії інноваційних факторів індустрії гостинності регіону;

Основними видами навчання є лекції, семінарсько-практичні заняття та індивідуальні заняття. Ці форми дають можливість у повному обсязі вивчити новий матеріал, закріпити його, розвивати практичні навички та контролювати знання.

Мета дисципліни «Кластерна модель розвитку індустрії гостинності регіону» – на основі використання найновіших здобутків сучасної регіональної економіки та інших галузей знань сформувати у студентів системні знання наукових основ створення та функціонування кластерів, глибоке розуміння теоретичних засад і практичних аспектів розвитку цього напрямку розвитку індустрії гостинності регіону, а також оволодіння майбутніми фахівцями навичками самостійної роботи й використання методів, прийомів і технології розробки просторових моделей кластерів індустрії гостинності.

СТРУКТУРА КУРСУ ТА ЗАВДАННЯ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Кількість годин (аудит./самост.)	Тема	Результати навчання	Форми контролю
30/30	Змістовий модуль I. Теоретико-методологічні основи формування та розвитку кластерів.		
4/4	Тема 1. Вступ до курсу.	Розуміння предмету, мети та основних завдань курсу. Оволодіння понятійно-термінологічним апаратом; еволюція понятійно-термінологічного апарату дослідження кластерів; розмежування понять «кластероутворення» і «кластеризація».	Фронтальне опитування

Кількість годин (аудит./самост.)	Тема	Результати навчання	Форми контролю
4/6	Тема 2. Концептуальні основи кластеризації держави.	Розуміння передумов формування, еволюції та проблем розвитку теорії кластерів; суті кластерного аналізу, переваг його застосування; концепції кластеризації; світовий досвід кластеризації та можливості його використання в Україні. Окреслення переваг та виділення недоліків кластеризації України.	Фронтальне опитування, захист рефератів
4/4	Тема 3. Основні структурні елементи та стадії розвитку рекреаційного кластера.	Розуміння основних структурних елементів інноваційного кластера та стадій розвитку рекреаційного кластера.	Питання, тести
6/4	Тема 4. Роль кластерних підходів у формуванні конкурентоспроможності територій.	Усвідомлення ролі кластерів у підвищенні конкурентоспроможності економіки; розгляд досвіду використання кластерних підходів для підвищення соціально-економічного рівня розвитку територій. Розуміння змісту кластерної політики.	Захист рефератів, доповідей, есе
6/6	Тема 5. Кластерний підхід як один з аспектів інноваційного розвитку регіону у межах концепції інноваційних факторів індустрії гостинності .	Осмислення впливу сприятливого інноваційного середовища в регіоні на розвиток готельно-ресторанного бізнесу. Розуміння процесів, напрямків: «Інноваційний розвиток регіону як процес функціонування регіональної підсистеми національної інноваційної системи», «Формування сучасної інноваційної інфраструктури», «Інноваційна активність підприємств сфери гостинності», «Використання інноваційних технологій як засобів та методів, що супроводжують різні етапи провадження інновацій, в індустрії гостинності регіонів України».	Усне опитування, питання

6/6	Тема 6. Концепція регіонотворення та її зв'язок з концепціями кластеризації.	Усвідомлення та опанування поняттями: потенціал, ресурс та капітал та їх місце в регіональних та кластерних дослідженнях; регіон як центральне поняття регіональних досліджень (регіональної економіки, регіоналістики, регіонології). Розуміння змісту концепції регіонотворення та її зв'язок з концепціями кластеризації.	Письмове опитування
30/30	Змістовий модуль 2. Формування рекреаційного кластеру та його вплив на підвищення ефективності розвитку індустрії гостинності регіону		
4/6	Тема 7. Рекреаційні кластери в Україні як чинник розвитку індустрії гостинності.	Ознайомлення із існуючими рекреаційними кластерами України як чинниками розвитку індустрії гостинності.	Захист рефератів, есе
8/8	Тема 8. Фактори формування та передумови для впровадження кластерної моделі розвитку індустрії гостинності регіону	Розуміння ролі та значення природно-географічних, історико-культурних, соціально-економічних факторів, передумови формування рекреаційного кластеру.	Питання, усне опитування
4/4	Тема 9. Формування туристичних дестинацій	Розуміння процесу формування туристичних дестинацій. Ознайомлення із наявними прикладами існуючих в Україні, регіоні.	Захист презентацій
8/8	Тема 10. Розробка проекту просторової моделі рекреаційного кластеру	Сформувати уміння розробляти просторову модель рекреаційного кластеру.	Захист проєктів
6/4	Тема 11. Перспективи та інновації	Окреслення, усвідомлення перспектив та впровадження інновацій	Письмове опитування, тести

ПОЛІТИКА ПРОВЕДЕННЯ АУДИТОРНИХ ЗАНЯТЬ

Для якісного засвоєння курсу необхідна систематична та усвідомлена робота студентів в усіх видах навчальної діяльності: лекції, семінарські та практичні заняття, консультації, самостійна робота як індивідуальна, так і під керівництвом викладача.

При проведенні аудиторних занять домінуючими є проблемні, індивідуально-диференційовані, особистісно-орієнтовані форми проведення занять та технології компетентнісного навчання.

При проведенні практичних занять використовуються активні форми їх проведення: бесіди, дискусії, ситуативні завдання, розв'язування практичних завдань.

На лекціях у формі активної бесіди з елементами дискусії розглядаються основні теоретичні положення теми, які вимагають роз'яснення та уточнення з боку викладача. На лекціях вимагається активна участь студентів у обговоренні ключових положень теми, ведення стислого конспекту лекції.

Теоретичні знання, отримані студентами під час лекцій, обговорюються більш детально на практичних (семінарських) заняттях у формі міні-дискусій, представлення міні-проектів, заслуховування та аналізу тематичних доповідей та рефератів, а також шляхом розв'язування практичних, ситуаційних завдань.

В процесі практичного (семінарського) заняття студенти вчаться формулювати свою точку зору, логічно викладати матеріал, підбирати докази у підтвердження своїх думок, вчаться публічно виступати, володіти і правильно застосовувати фахову термінологію.

ВИМОГИ ДО САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ

Основним завданням самостійної роботи студентів є набуття навичок самостійного опрацювання фахових інформаційних джерел та оволодіння практичними навичками застосування методів та прийомів у сфері готельно-ресторанного обслуговування.

Самостійна робота студентів організовується шляхом видачі індивідуального переліку питань і практичних завдань з кожної теми, які не виносяться на аудиторне опрацювання. Крім того, по деяких темах передбачається написання рефератів, міні-проектів. Обсяг самостійної роботи визначається кількістю годин, передбачених робочою програмою.

ПОЛІТИКА ОЦІНЮВАННЯ ТА АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ

Оцінювання здійснюється за 100-бальною шкалою відповідно до **Положення про оцінювання навчальних досягнень студентів за кредитно-модульною системою.**

Оцінювання знань студентів з навчальної дисципліни здійснюється шляхом проведення контрольних заходів, які включають:

- *поточний контроль,*
- *модульний контроль,*
- *виконання індивідуального навчально-дослідного завдання,*

Поточний контроль здійснюється під час проведення практичних і семінарських занять і має на меті перевірку знань студентів з окремих тем та рівня їх підготовленості до виконання конкретної роботи.

Ключовими формами та методами демонстрації студентами результатів навчання при поточному контролі є:

- робота в малих групах спільне опрацювання групою студентів окремих проблемних питань з наступною демонстрацією результатів та засвоєння навчального матеріалу;
- презентація - виступи перед аудиторією для висвітлення окремих питань, індивідуальних завдань, реферативних досліджень, захист міні-проектів тощо;
- дискусія - обґрунтування власної позиції у вирішенні проблемних питань;
- кейс-метод - аналіз конкретних ситуацій, що дає змогу наблизити процес навчання до реальної практичної діяльності.

Модульний контроль проводиться з метою оцінки результатів навчання після закінчення логічно завершеної частини лекційних та практично-семінарських занять з певного змістового модуля.

Основною формою модульного контролю є завдання, які включають як і перевірку теоретичних положень курсу, так і розв'язування практичних завдань.

Індивідуальне навчально-дослідне завдання (ІНДЗ) студенти виконують самостійно під керівництвом викладача. Як правило, індивідуальні завдання виконуються окремо кожним студентом.

ІНДЗ є видом позааудиторної індивідуальної роботи студента навчального, навчально-дослідницького характеру, яке використовується в процесі вивчення програмного матеріалу навчальної дисципліни і завершується оцінюванням. Це завершена теоретична або практична робота в межах навчальної програми курсу, яка виконується на основі знань, вмінь і навичок, отриманих у процесі лекційних, семінарських занять, охоплює тему, декілька тем або зміст навчальної дисципліни в цілому.

ТАБЛИЦЯ розподілу балів за підсумковими контрольними заходами та відповідними ваговими коефіцієнтами

II семестр	Модуль 1 (поточне опитування)	Модуль 2 (підс. мод. контроль)	Модуль 3 (ІНДЗ)	Підсумкова оцінка
Вагові коефіцієнти, %	70	20	10	100
Розрахунок оцінки в балах	80	85	90	76

Студенти як відповідальні учасники освітнього процесу дотримуються норм **академічної доброчесності**, усвідомлюють наслідки її порушення, що визначаються **Положенням про академічну доброчесність у Галицькому коледжі імені В'ячеслава Чорновола**.

Письмові роботи, презентації перевіряються на наявність плагіату і допускаються до захисту із коректними текстовими запозиченнями не більше 25%.

Списування під час контрольних заходів та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів).

ПОЛІТИКА ЩОДО ВІДВІДУВАННЯ, ДЕДЛАЙНІВ ТА ПЕРЕСКЛАДАННЯ

Відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, відрядження, участь у науково-дослідницьких заходах, міжнародне стажування) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням із керівником курсу. Пропущені заняття та незадовільні оцінки (поточний контроль, ПМК) повинні бути відпрацьовані згідно графіку консультацій викладача.

ІНДЗ, ПМК, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (до 10 балів).

До початку сесії студенти повинні виконати усі підсумкові контрольні заходи і отримати по кожному з Модулів 1, 2, 3 не менше 60 балів.

Студент має право оскаржити оцінку, отриману за результатами підсумкового семестрового контролю у формі іспиту (крім незадовільної оцінки). Такі випадки регулюються **Положенням про апеляцію результатів підсумкового контролю знань студентів**. Перескладання незадовільних оцінок здійснюється відповідно до **Положення про порядок ліквідації академічних заборгованостей**.

ЛІТЕРАТУРНІ ТА ІНФОРМАЦІЙНІ ДЖЕРЕЛА КУРСУ

1. Грабовенська С. Впровадження туристичних кластерів як рушійної сили підвищення конкурентоспроможності туристичних послуг // Молодь і ринок. 2015. №5 (124). С. 80-87.
2. Горецький А.І. Державні механізми формування кластерів у рекреаційній сфері Карпатського регіону. Державне будівництво. 2013. № 2. URL: http://nbuv.gov.ua/j-pdf/DeBu_2013_2_14.pdf (дата звернення: 1.02.2020).
3. Голод А. П. Кластерна модель розвитку індустрії гостинності регіону / А. П. Голод, О. П. Іжевська, О. І. Коркуна // Східна Європа: економіка, бізнес та управління. 2019. № 21. С. 375-380.
4. Голод А.П. Безпека регіональних туристичних систем: теорія, методологія та проблеми гарантування : монографія. Львів : ЛДУФК, 2017. 350 с.
5. Кирилюк Л.М. Перспективи створення туристичних кластерів на території Поділля. Геополітика и екогеодинамика регионів. Вінниця, 2014. Наукові записки №2(13). С.580 – 584.
6. Кожухівська Р.Б. Створення регіональних інноваційних кластерів для динамічного розвитку індустрії гостинності. Бізнес-навігатор. 2018. Вип. 1(2). С. 46–51.
7. Корж Н. В., Басюк Д. І. Управління туристичними дестинаціями : підручник / Н. В. Корж, Д. І. Басюк. Вінниця: «ПП«ТД Едельвейс і К», 2017. 322 с.
8. Крайник О. П. Напрями державної регіональної кластерної політики. Кластери як інструмент регіонального розвитку : матеріали науково-практичного семінару, м. Феодосія, 16–20 липня 2012 р. Харків, 2012. С. 29–33.
9. Тимчишин-Чемерис Ю.В. Туристичний кластер – форма розвитку та успіху туристичної діяльності регіону. Вісник аграрної науки Причорномор'я. 2015. Вип. 4 (87). С. 44–57.
10. Мікула Н. А., Базилук В.Б. Сучасні підходи до визначення сутності та класифікації кластерів // Наукові записки Української академії друкарства. Серія: Економічні науки. 2011. №1. – С. 71-77. [Електронний ресурс]. Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/j-pdf/Nz_2011_1_13.pdf.
11. Смерічевська С.В., Ковальов А.В. Регуляторне забезпечення розвитку кластерної моделі організації підприємницької діяльності: світовий досвід та українські реалії // Економіка та управління національним господарством. 2017. № 6(62). С.104-112.

Інформаційні ресурси

1. Національна бібліотека України імені В.І.Вернадського. [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://www.nbuv.gov.ua>
2. Львівська національна наукова бібліотека України імені В.Стефаника [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://www.nbuv.gov.ua>
3. Верховна Рада України [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua>
4. Кабінет Міністрів України [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.kmu.gov.ua>
5. Міністерство культури України [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://mincult.kmu.gov.ua>
6. Державний комітет статистики України [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua>
7. ДУ «Інститут економіки і прогнозування НАН України» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ief.org.ua>
8. ДУ «Інститут регіональних досліджень імені М.І.Долішнього НАН України» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ird.gov.ua>
9. Асоціація культурних індустрій. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://culture.in.ua>
10. Європейська кластерна обсерваторія. URL: <http://www.clusterobservatory.eu>

!!! Навчальні посібники, виділені кольором, наявні у бібліотеці коледжу

СХЕМА ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ 8 СЕМЕСТР

	1 тиждень	2 тиждень	3 тиждень	4 тиждень	5 тиждень	6 тиждень	7 тиждень	8 тиждень	9 тиждень	10 тиждень	11 тиждень	12 тиждень	13 тиждень	14 тиждень	15 тиждень
Лекції	Л1	Л2	Л3	Л4 Л4	Л5	Л5	Л6	Л7	Л8	Л8	Л9	Л10	Л10	Л11	
Семінарські заняття	С1	С2	С3		С4	С5	С6 МК1	С7	С8	С8	С9	С10	С10	С11	ІНДЗ МК2
Контроль знань	ПО	ПО	ПО		ПО	ПО	ПО	ПО	ПО	ПО	ПО	ПО	ПО	ПО	ПО

Л1 – лекційне заняття по темі 1

С1 – семінарське заняття по темі 1

ПО – поточне опитування

МК1 – модульний контроль 1

ІНДЗ – індивідуальне навчально-дослідне завдання

